

Mezitímní rozsudek

Mezitímní rozsudek lze vydat pouze tehdy, shledal-li soud alespoň částečnou důvodnost nároku (jen tehdy je rozhodnutí pouze o základu, aniž by soud zatím musel zkoumat jeho výši, praktické a hospodárné); oproti tomu tam, kde základ nároku opodstatněn není, je třeba vydat konečné rozhodnutí a žalobu zamítnout, neboť výrok, že základ nároku není dán, nemůže splnit účel sledovaný úpravou mezitímního rozsudku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 613/2005, ze dne 30.11.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Ing. L. S., zastoupeného advokátem, proti žalované České republice - Ministerstvu financí ČR, zastoupené advokátem, o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Chrudimi pod sp. zn. 7 C 136/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 25. října 2004, č. j. 18 Co 434/2004-204, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 25. října 2004, č. j. 18 Co 434/2004-204, a rozsudek Okresního soud v Chrudimi ze dne 21. května 2004, č. j. 7 C 136/98-182, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Chrudimi k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se proti státu domáhal náhrady škody, která mu vznikla v souvislosti s pochybeními tehdejšího Okresního národního výboru v Ch. a Státního notářství v Ch. při prodeji nemovitostí ve vlastnictví státu v roce 1983. Žalobce, který do koupených nemovitostí investoval, byl nucen vydat je později restituentovi a vznikla mu tím škoda sestávající z hodnoty jím zhodnocené nemovitosti samotné, z hodnoty jím instalovaného technologického zařízení a z ušlého zisku za provozování malé vodní elektrárny za dobu od vydání nemovitosti do dubna 1998.

Poté, co předchozí rozsudek Okresního soudu v Chrudimi ze dne 19. 4. 1999, č. j. 7 C 136/98-46, byl zrušen usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 3. 2000, č. j. 20 Co 239/99-70, a rozsudek téhož soudu prvního stupně ze dne 27. 9. 2001, č. j. 7 C 136/98-120, byl zrušen usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 5. 2002, č. j. 22 Co 44/2002-138, mezitímním rozsudkem ze dne 21. 2. 2003, č. j. 7 C 136/98-157, Okresní soud v Chrudimi znovu vyslovil, že odpovědnost žalované za škodu vzniklou žalobci nesprávným úředním postupem Okresního národního výboru v Ch. a Státního notářství v Ch. při uzavření a registraci kupní smlouvy ve smyslu ustanovení § 18 zákona č. [58/1969](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem (dále též jen „zákon“), je dána. Vyšel ze zjištění, že žalobce jako kupující dne 23. 8. 1983 uzavřel kupní smlouvu s Č. s. r - Okresním národním výborem (dále též jen „ONV“) v Ch., jíž nabyl do vlastnictví mlýn čp. 5 se všemi přilehlými budovami a přístřeškem s turbínou malé vodní elektrárny, vše na st. p. č 26, v obci B., k. ú. P. Rozsudkem Okresního soudu v Chrudimi ze dne 26. 7. 1994, č. j. 6 C 42/92-79, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 6. 1995, č. j. 14 Co 835/94-107, byla žalobci pravomocně uložena povinnost uzavřít se Z. P. dohodu o vydání předmětných nemovitostí s odůvodněním, že Z. P. je oprávněnou osobou podle restitučních zákonů č. [403/1990](#) Sb. a č. [87/1991](#) Sb., přičemž žalobce nemovitosti nabyl v rozporu s tehdy platnými právními předpisy - vyhláškou č. [156/1975](#) Sb., o správě národního majetku, neboť k uzavření kupní smlouvy nebyl dán souhlas Krajským národním výborem (dále též jen „KNV“) v Hradci Králové ani vyžádáno stanovisko příslušného VLHZ ONV a souhlas příslušného MNV ve smyslu ustanovení § 490 odst. 2 obč. zák. v tehdy platném znění. Na základě zjištěného skutkového stavu dospěl soud prvního stupně k závěru, že nezískal-li ONV v Ch. souhlas s převodem předmětných nemovitostí od KNV v H. K. podle § 16 odst. 2 vyhlášky č. [156/1975](#) Sb., porušil právní povinnost tím, že nesplnil všechny podmínky pro uzavření právně účinné smlouvy. S poukazem na skutečnost, že žalobci byla vrácena pouze kupní cena a nikoli investice do nemovitostí, s níž spojuje vzniklou škodu, soud prvního stupně dovedl příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním ONV a vzniklou škodou.

K odvolání žalované Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 26. 8. 2003, č. j. 18 Co 169/2003-171, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Za nepřezkoumatelný označil závěr soudu prvního stupně, že základ nároku žalobce je dán v důsledku nesprávného úředního postupu Státního notářství v Ch. při registraci kupní smlouvy ze dne 23. 8. 1983. V této souvislosti vyložil, že registrace kupních smluv

státním notářstvím byla rozhodovací činností ve smyslu ustanovení § 1 zákona č. [58/1969](#) Sb., a jelikož v posuzované věci ke zrušení rozhodnutí o registraci nedošlo, nebyla tak naplněna zákonná podmínka pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobenou nezákonným rozhodnutím orgánu státu. Odvolací soud dále vyložil, že správa národního majetku pověřeným orgánem státu (bývalým ONV) při jeho prodeji fyzické osobě není výkonem státní moci, účastníci zde vstupují do občanskoprávního vztahu s rovnými právy, tudíž je aplikace ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. [58/1969](#) Sb. vyloučena. Následně poukázal na skutečnost, že žalobcem vymezený skutkový základ je možné právně posuzovat podle zákonů č. [87/1991](#) Sb., o mimosoudních rehabilitacích nebo č. [403/1990](#) Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, které současně upravují i povinnost oprávněných osob k náhradě v případě zhodnocení vydávaných nemovitostí povinnou osobou, čímž rovněž není vyloučena aplikace obecného předpisu, tj. občanského zákoníku, pro posouzení uplatněného nároku z titulu náhrady škody či bezdůvodného obohacení, za splnění podmínky řádného poučení ve smyslu ustanovení § 118a o.s.ř. Závěrem uvedl, že bude-li aplikován na daný případ některý z restitučních zákonů, bude třeba posoudit otázku pasivní legitimace žalované pro žalobcem uplatněný nárok.

Okresní soud v Chrudimi mezitímním rozsudkem ze dne 21. 5. 2004, č. j. 7 C 136/98-182, rozhodl, že odpovědnost žalované za škodu vzniklou žalobci nesprávným úředním postupem Okresního národního výboru v Ch. a Státního notářství v Ch. při uzavření a registraci kupní smlouvy ve smyslu ustanovení § 18 zákona č. [58/1969](#) Sb., dána není. S odkazem na vázanost právním názorem odvolacího soudu, že na daný případ nelze aplikovat ustanovení zákona č. [58/1969](#) Sb., a na vymezení skutkového základu sporu (žalobce setrval na svých tvrzeních, že škoda byla způsobena nesprávným úředním postupem státu, a jiné skutečnosti netvrdil) dospěl k závěru, že nelze aplikovat ani restituční předpisy či obecná ustanovení občanského zákoníku o náhradě škody či bezdůvodném obohacení.

K odvolání žalobce Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 25. 10. 2004, č. j. 18 Co 434/2004-204, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Konstatoval, že byť byl žalobce řádně poučen ve smyslu ustanovení § 5 a § 118a o.s.ř. o možnosti odlišné právní kvalifikace, setrval na skutkovém vymezení žalobního nároku, svá tvrzení nedoplnil a důkazní návrhy neučinil, přestože mu muselo být zřejmé, že v takovém případě soud prvního stupně s ohledem na závazný právní názor vyslovený odvolacím soudem žalobě nevyhoví. V zájmu ekonomie řízení odvolací soud napadené rozhodnutí potvrdil, a to i přes výhrady k neúčelnému vydání mezitímního rozsudku za situace, kdy soud prvního stupně dospěl k závěru, že nárok žalobce není dán.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) a c) o.s.ř., a namítá nesprávné právní posouzení věci, tedy dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. Zpochybňuje především právní závěr, že na postup státu při správě jeho majetku nelze aplikovat ustanovení zákona č. [58/1969](#) Sb., který považuje za rozporný s ustálenou judikaturou (viz rozsudek NS ČR ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 420/2002 a rozsudek NS ČR ze dne 11. 2. 2000, sp. zn. 29 Cdo 575/99). Rovněž z důvodu zákona dovolatel dovozuje, že úmyslem zákonodárce bylo postihnout veškeré jednání státu bez ohledu na to, zda se jedná o výkon veřejné moci nebo o výkon vlastnických práv. Namítá dále, že státní notářství zaregistrovalo smlouvu bez všech hmotněprávních náležitostí, účastníky nepoučilo a nezamezilo tak vzniku újmy, což zakládá odpovědnost státu za nesprávný úřední postup; i zde se jedná o výkon státní moci. Soudům vytyká, že se měly zabývat i posouzením rozhodnutí o registraci předmětné smlouvy, přestože k jeho zrušení nedošlo, neboť podle názoru dovolatele lze za jeho zrušení považovat soudní rozhodnutí o povinnosti vydat nemovitosti podle restitučního zákona, v němž byla konstatována neplatnost právního úkonu registrovaného státním notářstvím. Za právně významné považuje dovolatel také řešení otázky, zda nesprávný úřední postup státního notářství směřující k vydání rozhodnutí o registraci smlouvy může založit odpovědnost státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Navrhuje proto, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k dovolání se žalovaná plně ztotožňuje s právními závěry soudů obou stupňů, považuje napadené rozhodnutí odvolacího soudu za správné a navrhuje, aby dovolací soud dovolání jako nedůvodné zamítl.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., a po přezkoumání věci podle § 243a odst. 1 věty první o.s.ř. dospěl k závěru, že dovolání, které je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., není z hlediska uplatněného dovolacího důvodu opodstatněné, avšak řízení je zatíženo jinou vadou, která měla vliv na správnost rozhodnutí.

Dovolací důvod, který žalobce uplatňuje - nesprávné právní posouzení věci podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. - může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Vzhledem k tomu, že ke škodě z žalobcem tvrzeného nesprávného úředního postupu (i k rozhodnutí o registraci kupní smlouvy) došlo přede dnem 15. 5. 1998, kdy nabytl účinnosti zákon č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona Č. n. r. č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), posuzoval odvolací soud věc (stejně jako soud prvního stupně) správně podle dosavadního předpisu, tj. podle zákona č. [58/1969](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem. Podle ustanovení § 18 tohoto zákona stát odpovídá za škodu způsobenou v rámci plnění úkolů státních orgánů a orgánů společenské organizace uvedených v § 1 odst. 1 nesprávným úředním postupem těch, kteří tyto úkoly plní. Podle § 18 odst. 2 zákona odpovědnosti podle odstavce 1 se nelze zprostit.

Citované ustanovení zakládá objektivní odpovědnost státu (bez ohledu na zavinění), již se nelze zprostit a která předpokládá současné (kumulativní) splnění tří předpokladů: 1) nesprávný úřední postup, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vznikem škody. Definici nesprávného úředního postupu zákon nepodává; z obsahu tohoto pojmu však vyplývá, že podle konkrétních okolností může jít o jakoukoliv činnost spojenou s výkonem pravomocí státního orgánu, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu (srov. např. rozsudek NS ČR ze dne 24. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 804/96, publikovaný v časopise Soudní judikatura 1/2000 pod č. 4, příp. rozsudek NS ČR ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97, publikovaný rovněž v časopise Soudní judikatura 1/2000 pod č. 5). O „úřední“ postup jde tehdy, jestliže tak jedná osoby, které plní úkoly státního orgánu, tedy slouží-li tento postup výkonu státní moci. Ani pojem státní moci není v zákonu blíže vymezen, nicméně obvykle je za její výkon považováno vynucování vůle vyjadřující státní (resp. veřejný) zájem vůči jednotlivcům, sociálním skupinám i celé společnosti. Státní moc je v České republice podle čl. 2 Ústavy České republiky vykonávána prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní, slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (srov. též čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). O výkon státní moci naopak nepůjde tam, kde stát nevystupuje v tzv. vrchnostenské pozici, nýbrž kde vstupuje do právních vztahů jako jejich účastník rovný s účastníky ostatními, tedy například jako subjekt občanskoprávních vztahů ve smyslu ustanovení § 21 obč. zák.

Z tohoto pojetí výkonu státní moci, s nímž jedině zákon č. [58/1969](#) Sb. spojuje odpovědnost státu, vyplývá, že při nakládání se státním majetkem stát ve vrchnostenské pozici vůči nabyvateli nevystupuje (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 25 Cdo 2222/2002 - publikován v Souboru civilních rozhodnutí NS, sv. 28, pod C 2391, a ze dne 25. 2. 2004, sp. zn. 25 Cdo 2274/2003 - publikován tamtéž pod C 2390; shodný názor zaujal i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 10. 2001, sp. zn. II. ÚS 93/99, publikovaném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 24, pod č. 141 - jím byl ostatně zrušen rozsudek NS ČR sp. zn. 29 Cdo 575/99, jehož se žalobce ve prospěch svých právních závěrů dovolává). Postup příslušných orgánů státu při prodeji státního majetku je sice postupem státu, nicméně nikoli státu jako nositele veřejné moci, ale státu jako dosavadního vlastníka nabízeného majetku, jehož dispozice je výrazem a důsledkem vlastníkovy vůle (srov. obdobně např. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 4. 1998, sp. zn. III. ÚS 380/97, publikované ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 10, pod č. 27). Výkonem veřejné moci (státní moci) není nakládání státu státním majetkem, a to ani v případě, že při něm dojde k porušení stanovených pravidel (srov. již citovaný náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 93/99), tedy např. i při uzavírání kupní smlouvy o prodeji věci ve vlastnictví státu. Lze proto za správný označit právní názor odvolacího soudu, že stát v roce 1983 při převodu majetku ze státního vlastnictví na občana (fyzickou osobu) nevystupoval vůči dovolateli, který byl nabyvatelem, jako nositel státní moci a že správnost jeho postupu (konkrétně tehdejšího ONV) při právních úkonech s tím spojených nelze posuzovat podle ustanovení § 18 zákona č. [58/1969](#) Sb.

Odvolacímu soudu je třeba přisvědčit i v tom, že na žalobcem zpochybňovaný postup státního notářství, které zaregistrovalo předmětnou kupní smlouvu, ačkoliv nebyly splněny všechny tehdejšími předpisy vyžadované podmínky převodu, nelze nahlížet jako na nesprávný úřední postup ve smyslu ustanovení § 18 zákona č. [58/1969](#) Sb. Zákon rozlišuje dvě základní formy objektivní odpovědnosti státu, a to odpovědnost za škodu způsobenou jednak nezákonným rozhodnutím (§ 1 - 17 zákona), jednak nesprávným úředním postupem (§ 18 - 19 zákona), jímž je porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti; zpravidla jde o postup, který s rozhodovací činností nesouvisí. Ačkoliv není vyloučeno, aby škoda, za kterou stát podle posledně uvedeného ustanovení odpovídá, byla způsobena i nesprávným úředním postupem prováděným v rámci činnosti rozhodovací, je pro tuto formu odpovědnosti určující, že úkony tzv. úředního postupu samy o sobě k vydání rozhodnutí nevedou a je-li rozhodnutí vydáno, bezprostředně se v jeho obsahu neodrazí. Pokud ovšem orgán státu shromažďuje podklady (důkazy) pro rozhodnutí, hodnotí zjištěné skutečnosti, právně je posuzuje apod., jde o činnost přímo směřující k vydání rozhodnutí; případné nesprávnosti či vady tohoto postupu se pak projeví právě v obsahu rozhodnutí a mohou být zvažovány jedině z hlediska odpovědnosti státu podle § 1 - 17 zákona (srov. např. rozsudek NS ČR ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97, publikovaný v časopise Soudní judikatura 1/2000, pod č. 5).

O takový případ se jedná i v dané věci, kdy postup státního notářství vedoucí k rozhodnutí o registraci kupní smlouvy byl činností, která vyústila ve vydání rozhodnutí. Veškerá případná pochybení se proto odrazila v obsahu tohoto rozhodnutí a nemůže tak jít o škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím pak brání okolnost, že toto rozhodnutí nebylo pro nezákonnost zrušeno (§ 4 zákona č. [58/1969](#) Sb.). Za splnění této podmínky nelze považovat okolnost, že žalobci byla později uložena povinnost vydat předmětné nemovitosti osobě oprávněné podle restitučních předpisů. Nedostatky při uzavření kupní smlouvy, které státní notářství při registraci nezohlednilo, nebyly totiž zjištěny k tomu příslušným orgánem v rámci přezkumu takového rozhodnutí, nýbrž se později přijatým restitučním předpisem staly jedním z důvodů pro vydání nemovitostí oprávněné osobě, již byly dříve odňaty. Soudní rozhodnutí, ukládající žalobci povinnost nemovitosti vydat, směřuje především ke zmírnění majetkové křivdy, která původnímu vlastníku nemovitostí vznikla v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 postupem státu v rozporu se zásadami demokratické společnosti, a nemá proto účinek zrušujícího či měnícího rozhodnutí ve vztahu k rozhodnutí státního notářství o registraci kupní smlouvy.

Konečně nelze přehlédnout, že zde chybí vztah příčinné souvislosti se vznikem škody, za níž žalobce požaduje náhradu. Příčinná souvislost mezi kvalifikovanou škodnou událostí (zde nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem) a vznikem škody, která je jednou ze základních podmínek odpovědnosti za škodu, je totiž dána, jestliže nebyť konkrétní škodné události, ke škodě by nedošlo. O vztah příčinné souvislosti (vztah příčiny a následku) se jedná, vznikla-li škoda jako následek určité události. Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává; příčinou vzniku škody může být jen ta okolnost, která škodu způsobila a bez níž by škodlivý následek nenastal. Vznik škody, odvíjející se od ztráty nemovitosti, kterou byl žalobce povinen vydat restitucentovi proto, že jeho případ naplnil podmínky stanovené restitučním předpisem, vydaným několik let po uzavření kupní smlouvy, nemůže mít příčinu v té okolnosti, na jejímž základě žalobce tento majetek do svého vlastnictví nabyl. Protože nemovitost nabyl do svého vlastnictví kupní smlouvou s tehdejší ONV, která byla registrována státním notářstvím, je zřejmé, že uvedené úkony mu samy o sobě nemohly způsobit majetkovou újmu a nemohly se tak stát příčinou vzniku škody, neboť koupí nemovitosti nedošlo k úbytku jeho majetkových hodnot. Naopak škoda, jejíž náhradu žalobce požaduje (rozdíl mezi tehdejší kupní cenou nemovitosti a cenou, za níž lze pořídit obdobnou nemovitost v době, kdy žalobce o nemovitost přišel, stejně jako ušlý zisk z předpokládaného provozu nemovitosti) má příčinu v té okolnosti, která ztrátu majetku způsobila teprve později. Příčinou vzniku tvrzené újmy byla povinnost žalobce vydat restitucentovi nemovitosti (uložená soudním rozhodnutím) na základě předpisů, které v době inkriminovaného právního úkonu nebyly účinné. Restituční předpisy pak upravují náhradu, která se při vydání věci poskytuje povinné osobě, a nelze zároveň přehlédnout ani to, že pamatují i na vypořádání nároků, které vyplývají z případného zhodnocení nemovitosti povinnou osobou (viz např. § 7 odst. 4 zákona č. [87/1991](#) Sb. či § 10 odst. 3 zákona č. [403/1990](#) Sb.). Je tedy zřejmé, že i z hlediska této právní otázky je rozhodnutí odvolacího soudu správné.

Přestože z pohledu dovoláním uplatněných námitek týkajících se právního posouzení věci samé byl rozsudek odvolacího soudu shledán správným, musel dovolací soud z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o.s.ř.) přihlídnout k vadě řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci [§ 241a odst. 2 písm. a) o.s.ř.], i když v dovolání výslovně uplatněna nebyla. Jde o okolnost, že odvolací soud potvrdil mezitímní rozsudek soudu prvního stupně, že „základ nároku není dán“.

Soud rozhoduje tzv. mezitímním rozsudkem (§ 152 odst. 2 věta druhá o.s.ř.) o základu věci, jímž se rozumí posouzení všech otázek, které vyplývají z uplatněného nároku s výjimkou okolností, které se týkají jen výše nároku. Tento postup je účelný zejména ve složitějších sporech, kde je z hlediska rychlosti a hospodárnosti řízení praktické vyřešit nejprve, zda je vůbec dán základ nároku, a až teprve na tomto základě (pravomocné rozhodnutí o opodstatněnosti základu nároku či jeho části) se pak zabývá mnohdy složitou otázkou určení jeho výše. Ačkoliv to zákon výslovně nestanoví, lze mezitímní rozsudek vydat pouze tehdy, shledal-li soud alespoň částečnou důvodnost nároku (jen tehdy je rozhodnutí pouze o základu, aniž by soud zatím musel zkoumat jeho výši, praktické a hospodárné); oproti tomu tam, kde základ nároku opodstatněn není, je třeba vydat konečné rozhodnutí a žalobu zamítnout, neboť výrok, že základ nároku není dán, nemůže splnit účel sledovaný úpravou mezitímního rozsudku. Jestliže však odvolací soud v projednávané věci za této situace „negativní“ mezitímní rozsudek potvrdil, jde o vadu, která měla vliv na správnost rozhodnutí, neboť v důsledku toho vydal rozsudek s nesprávným výrokem (srov. rozsudek NS ČR ze dne 31. 3. 2004, sp. zn. 25 Cdo 2212/2002, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí NS, sv. 29, pod C 2545). Odvolací soud sice pochybení soudu prvního stupně v tomto směru zaznamenal, nicméně s ohledem na zásadu hospodárnosti řízení je nepovažoval za důvod k zásahu. S tímto přístupem, byť byl veden legitimní snahou dále řízení neprotahovat, souhlasit nelze, neboť jediným přípustným procesním vyjádřením toho, že žaloba je nedůvodná, je výrok o jejím zamítnutí; jakékoliv jiné formulace mohou vyvolat pochybnosti o výsledku řízení či o tom, zda a s jakým předmětem má dále řízení pokračovat.

Protože popsáný postup odvolacího soudu představuje vadu, která mohla mít vliv na správnost rozhodnutí [§ 241a

odst. 2 písm. a) o.s.ř.], Nejvyšší soud České republiky rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.) a vzhledem k tomu, že stejnými vadami, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, trpí i rozsudek soudu prvního stupně, zrušil i tento rozsudek a věc vrátil Okresnímu soudu v Chrudimi k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o.s.ř.); právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)